UNDERVISNINGS MINISTERIET

Censorrapport i skriftlig græsk 2008

Den nye opgavetype

Årets studentereksamensopgave var den første efter gymnasiereformen og giver derfor anledning til en række kommentarer affødt af den nye opgaveform og elevernes besvarelse af denne. Overordnet set er besvarelserne fuldt tilfredsstillende, og det er opgavekommissionens og censorernes opfattelse, at eleverne har modtaget en god og fyldestgørende undervisning efter de nye retningslinier. Særligt opgavens spørgsmål C 2, det obligatoriske billedspørgsmål, kræver nogle kommentarer, som derfor udgør en stor del af denne censorrapport.

Den nye karakterskala og den nye opgaveformulering gør det vanskeligt at drage sammenligninger med de tidligere år, men det er censorernes opfattelse, at opgaven på grund af den øgede mængde obligatoriske spørgsmål er blevet sværere og i hvert fald mere tidskrævende end tidligere. Dette vil blive uddybet nedenfor.

Endelig er de allerfleste besvarelser afleveret af elever, der også har haft latin A, og der bør derfor på et tidspunkt foretages en samlet vurdering af de to opgaver, fordi eleverne i de to fag på langt de fleste skoler er de samme.

Opgavens tekst

Årets opgave var et udsnit en tale, som ifølge Diodorus Siculus blev holdt på folkeforsamlingen i Syrakus år 413 efter tilfangetagelsen af de athenske soldater, der havde overlevet det totalt mislykkede angreb på byen. Taleren Nikolaos kendes ikke fra andre beretninger om begivenhederne og kan derfor være skabt af Diodor (eller af hans kilde Timaios fra Tauromenion), ligesom talens udformning og indhold også tyder på en litterær elaboration af et tema snarere end på en 'virkelig' tale. Spørgsmålet om tekstens autenticitet blev behandlet i nogle besvarelser, hvor også muligheden af stoisk tankegang en enkelt gang blev berørt. De allerfleste tog (helt i Diodors ånd) dog talen for pålydende og besvarede den som en virkelig holdt tale i en demokratisk forsamling. Tekstens diskussion af menneskelig værdighed og mulighederne for at drage paralleller til nutiden blev brugt af mange.

Antal besvarelser

Der var i år 51 besvarelser. Tallet er opgjort på baggrund af censormødet I Avedøre.

Karakterernes fordeling

Karaktererne fordelte sig således:

Total incl. Færøerne og Grønland

Karakterer	-3	00	02	4	7	10	12	I alt
Antal	0	1	7	10	13	12	8	51
Frekvenser	0,0	2,0	13,7	19,6	25,5	23,5	15,7	100

Gennemsnit = 7,08

1. kvartil = 4,19
Median = 7,23
3. kvartil = 10,01

Percentiler

10%	20%	30%	40%	50%	60%	70%	80%	90%	100%
2,17	3,55	4,83	6,05	7,23	8,41	9,48	10,54	11,36	12,00

***

Bemærkninger til de enkelte opgaver

A-opgaverne

A 1. Denne opgavetype er velkendt fra tidligere år og giver ikke anledning til mange kommentarer. Fejltyperne var de velkendte: περιβαλεῖν udnævnes til et verbum i imperfektiv infinitiv aktiv (nogle få glemmer stadig at angive ordklasse), πράξητε opfattes som futurum, og μεταβολάς læses som en genitiv, trods sammenhængen.

Eleverne bør trænes i at finde enkeltordene i den græske tekst og besvare opgaven ud fra teksten og ikke ud fra opgavearket.
Det er dog det generelle indtryk, at eleverne i deres undervisning har fået et godt greb om den vanskelige græske morfologi, og mange elever klarede opgaven endog meget flot.

A 2. Helsætningen bestod af en temporal ledsætning og en hovedsætning, som i mange tilfælde blev analyseret forkert – enten som to hovedsætninger, som to ledsætninger (!) eller slet ikke. I den daglige undervisning bør eleverne trænes i at analysere tre niveauer: (1) på helsætningsnivea, (2) på sætningsniveau og (3) på (infinit) nexusniveau. I den pågældende sætning opfattede de fleste νομίζων som et paticipium conjunctum/ løst prædikat/ apposition til subjektet, mens objektet herfor, αὐτὸν κατηγορήσειν τῶν αἰχαλώτων, som oftest ikke blev stemt rigtigt. Da der i grammatikkerne ikke er enighed om nomenklaturen, regnes alle besvarelser, der bruger begreberne participium conjunctum, løst prædikat og attibut for rigtige, ligesom τῶν αἰχαλώτων både kan opfattes som objekt, direkte objekt, indirekte objekt og adverbialled til verbet κατηγορήσειν.
Det er dog hovedintrykket, at der er ved at danne sig en konsensus om helsætningesnanalysen. Eleverne har godt fat på principperne i den syntaktiske analyse, og også i denne opgave var der mange gode og nogle helt fremragende besvarelser.

B-opgaverne

B 1, kontroloversættelsen. Det er tydeligt, at B-opgaverne er de vanskeligste for eleverne, og at de ikke er blevet lettere i den nye opgavetype. Besvarelserne svinger fra den perfekte og vel turnerede gengivelse af den græske tekst indhold til rent nonsens. Heri er der intet nyt, men censorerne føler, at opgaven under de nye vilkår er blevet sværere for eleverne. Versionsdelen kan ikke eller kun meget vanskeligt gøres lettere, hvis kravet om ren originaltekst skal opretholdes, og B1 og de deraf afledte opgave B 2 a og b bliver derfor opgavesættets vanskeligste.
B 2 a besvares af de allerfleste, mens der stadig er mange, som (af forskellige årsager) ikke besvarer B 2b – eller som gør det helt summarisk. Det anbefales dels at indterpe, at der er to opgaver i B 2, dels at øve denne opgavetype meget (og grene selvstændigt) i den daglige undervisning, fordi den erfaringsmæssigt er vanskelig for eleverne at forstå. Dette skyldes flere ting: Vurderingen af en trykt oversættelse forudsætter (1) en bevidsthed om oversættelsespraksis (2) et kendskab til standardløsninger i versionen af græsk til dansk,

(3) forståelsen af, at den trykte oversættelse netop ikke er en version. Opgaven er som sagt vanskelig, men med indøvelsen af nogle redskaber (syntaktiske, idiomatiske, semantiske forskelle) kan eleverne hjælpes til en bedre forståelse af opgavens hensigter.

C-opgaverne

C 1 Denne opgave besvares meget forskelligt og bidrager til en klar differentiering af opgaverne. Nogle besvarelser indskrænker sig til et kort referat af teksten på basis af den danske oversættelse, mens de gode besvarelser inddrager den græske tekst og kommenterer, analyserer og vurderer dens udsagn med inddragelse af de græske andre tekster, som eleven har læst.
Det anbefales at lade eleverne aflevere hjemmeopgaver, der udelukkende indeholder en besvarelse af C1 og nøje at gennemgå opgaveformuleringen, så eleverne ikke blot automatisk giver sig i kast med et referat, men sættre sig ind i, hvad netop denne opgave går ud på.
En utilsigtet sidegevinst ved at vælge en ukendt forfatter som Diodor var, at eleverne ikke var fristet til at genbruge standardbesvarelser (fx Xenofon, Platon), men brugte tekstens udsagn og deres baggrundsviden til besvarelsen.

C2 Det nye ved C-opgaverne er som før omtalt det obligatoriske spørgsmål i kunsthistorie, der omfatter et antik og et perspektiverende billede af efterantik kunst i både arkitektur, skulptur (som i år) eller i maleri. Dette års antikke billede var en arkaisk kore fra Athens akropolis, mens det perspektiverenede billede var Jette Vohlerts *Minerva med ugle* fra 2001; billedet var venligst stillet til rådighed af kunstneren.
Det evident, at nogle elever har et endog meget fint apparat til at beskrive både det antikke og moderne billede, mens andre helt mangler de elementære redskaber. Nogle få besvarelser har slet ikke inddraget billederne.
Censorerne anbefaler derfor, at C 2-spørgsmålets mål og midler diskuteres meget grundigt med eleverne, således at det antikke billedes prioritet frem for den efterantikke pointeres, og at eleverne forstår, hvad hensigten er med perspektiveringen.